

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ SVAZU PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR PRIORITY A POŽADAVKY V OBLASTI ENERGETIKY A KLIMATICKÉ ZMĚNY 2023

Dokument doplňuje Programové prohlášení Svazu za oblast energetiky a klimatické změny. Obsahuje základní priority, prosazované principy a požadavky. Vychází z diskusí v členské základně a v Expertním týmu Svazu pro energetiku a klimatickou změnu. Představuje požadavky zejména ve vztahu k vládě ČR, zejména na rok 2023.

DODÁVKY A CENY ENERGIE

- **Zajistit bezpečnost dodávek energie a surovin za konkurenceschopné a pro průmysl přijatelné ceny.**
- Zajistit udržitelnou úroveň cen energie pro konečné zákazníky opatřeními, která nebudou mít negativní dopady na výrobce a obchodníky s energií. Upřednostnit opatření na úrovni EU.
- **Přijmout mimořádná opatření ke snížení cen elektřiny a plynu dostupná firmám všech velikostí.**
- **Prosazovat cílenou podporu pro firmy zasažené vysokou cenou energie z Dočasného krizového rámce.**
- **Zajistit alternativní dodávky fosilních paliv jako náhradu za fosilní paliva z Ruské federace a rozvíjet domácí energetické zdroje.**

EVROPSKÁ KLIMATICKO-ENERGETICKÁ POLITIKA

- **Při vyjednávání legislativního balíčku Fit for 55 a plynárenského balíčku prosazovat reálné příspěvky ČR ke klimaticko-energetickým cílům v roce 2030 se zamezením negativních dopadů na konkurenceschopnost průmyslu ČR a na energetickou bezpečnost ČR.**
- **Prosazovat pravomoc členských států stanovit si své příspěvky v souladu s principem subsidiarity k evropským klimaticko-energetickým cílům dle národních specifik a ekonomických možností a stanovit si vlastní trajektorii dosažení dekarbonizace v souladu s článkem 194 SFEU pomocí národních opatření respektujících technologickou neutralitu.**
- Prosazovat v dlouhodobém časovém horizontu zachování duálního energetického systému založeného na vzájemné provázanosti elektroenergetického a plynárenského systému, tzv. sector couplingu. Odstranit stávající legislativně-regulační bariéry pro rozvoj obnovitelných a nízkouhlíkových plynů. V souladu s vodíkovou strategií EU a vodíkovou strategií ČR podporovat rozvoj těchto plynů do doby dosažení komerční zralosti potřebných technologií. Hájit takové závazky v rámci nastavení cílů obnovitelných a nízkouhlíkových plynů, která budou respektovat ekonomickou a technologickou realitu a energetickou bezpečnost EU a budou respektovat reálný potenciál jednotlivých členských států.
- V rámci revize EU směrnice k průmyslovým emisím či revize zákona o ochraně ovzduší zamezit vzniku nových povinností a podmínek, které nezohledňují specifika jednotlivých průmyslových zařízení nebo které v důsledku přináší průmyslu zbytečnou či neadekvátní zátěž ve srovnání s environmentálními přínosy.

OBECNÝ NÁRODNÍ RÁMEC PODNIKÁNÍ V ENERGETICE

- Zpracovat aktualizaci Státní energetické koncepce (SEK) reagující na aktuální výzvy a současně s tím aktualizaci NIKEP.
- V souladu s harmonogramem výstavby nového jaderného bloku dokončit výběr dodavatele co nejdříve dle plánovaného harmonogramu. Prosazovat jadernou energetiku na unijní úrovni jako významnou část energetického mixu ČR a technologie k dosažení dekarbonizace. Urychlit proces přípravy dalších jaderných bloků včetně modulárních reaktorů a zajistit zjednodušení povolovacích řízení za tímto účelem.
- V souladu se směrnicí EU o EU ETS a národní legislativou každoročně poskytovat a vyplatit oprávněnou výši kompenzace nepřímých nákladů energeticky náročným odvětvím ohroženým únikem uhlíku.
- Prosazovat zachování stávajících opatření proti úniku uhlíku (kompenzace nepřímých nákladů a bezplatná alokace emisních povolenek). Zabránit, aby mechanismus uhlíkového poplatku na hranicích (CBAM) tato opatření nahradil a aby byl zneužitelný dovozci do EU.
- Zajistit splnění podmínek pro útlum využití hnědého uhlí v roce 2038 podle doporučení Uhelné komise, resp. připravit sociálně řízený útlum uhelných zdrojů v případě dřívějšího útlumu na základě působení tržních sil. Zhodnotit ekonomické a sociální dopady útlumu těžby s návrhem řešení těchto dopadů.
- Zajistit podmínky pro odchod teplárenství od uhlí do roku 2030 a zajistit notifikaci provozních podpor a přechodné transformační podpory tepla.
- Vyhodnotit a případně prodloužit plán těžby černého uhlí v ČR.
- Prostřednictvím novely stávajícího energetického zákona/nového energetického zákona připravit úplnou transpozici odpovídajících částí zimního balíčku. **Implementovat směrnici (EU) 2019/944 tak, aby jednotlivé zdroje a subjekty měly rovný přístup na trh (včetně odpovědnosti za odchylku a přístupu do sítí), bez technologických omezení s tím, že případné zavádění jakýchkoli podpor ve formě kapacitních rezerv nebo trhů bude dočasné, podmíněné odstraněním narušení regulačního rámce a přeshraniční otevřeností mechanismů.** Vytvořit zodpovědný legislativně-regulační rámec pro všechny způsoby ukládání (akumulaci) energie jako prvku pro stabilizaci elektrizační soustavy.
- Při přechodu ekonomiky ČR na nízkoemisní, potažmo bezemisní, maximálně podporovat využití existující energetické infrastruktury.

ENERGETICKÁ ÚČINNOST, OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE A ALTERNATIVNÍ PALIVA

- **Plnit cíl energetické účinnosti** za maximálního využití evropských zdrojů **v rámci alternativního schématu s cílem minimalizovat finanční zátěž konečného spotřebitele** a naplnit příkladnou roli státu v oblasti energetické účinnosti. Zjednodušit administrativu a hledat motivační prvky pro dobrovolné úspory energie ve všech sektorech spotřeby, propagovat dobrovolné dohody, motivovat další společnosti k jejich přijetí a provádět kontinuální informační kampaň.
- Při plnění cílů OZE vycházet, v rámci možností daných evropskou legislativou, z nákladové efektivity jednotlivých technologií a systémové efektivity energetického systému a prosadit zachování technologické neutrality pro výstavbu nových i modernizaci stávajících elektráren.
- **Zjednodušit povolovací procesy i poskytování veřejné podpory pro výstavbu OZE.**
- Podporovat rozvoj alternativních paliv a energeticky úsporných vozidel, rovněž zajištěním dobíjecí a plnicí infrastruktury včetně dobíjení v bytových a rodinných domech a zajištěním dostatečné kapacity sítí.

- **Vytvářet příznivé podmínky pro podporu a rozvoj obnovitelných a nízkouhlíkových plynů, při zachování konkurenceschopnosti plynu jako paliva s vysokým potenciálem pro snížení emisí a při respektování technologické neutrality.**
- **Podporovat projekty bateriových a vodíkových technologií v průmyslu, dopravě či pro akumulaci. Pro rozvoj vodíkových technologií využít všechny formy výroby vodíku.**

PROGRAMY PODPORY

- Zajistit efektivní využití finančních prostředků v Modernizačním fondu a zajistit nastavení Modernizačního fondu pro další programy podpory včetně notifikace veřejné podpory u Evropské komise tak, aby finanční prostředky byly nákladově optimálním způsobem využity na financování projektů na snižování emisí skleníkových plynů, využití obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti, a to i s přihlédnutím k současné energetické krizi. Zabránit, aby byly prostředky Modernizačního fondu využívány dodatečně na účely, pro které fond není určen, a na úkor průmyslu.
- Zajistit efektivní nastavení pravidel a urychlit čerpání z Národního plánu obnovy.
- Zajistit způsobilost a maximalizaci podpory pro projekty související s elektrifikací nebo přechodem na vodíkové technologie v průmyslu.
- Zajistit efektivní využití prostředků z Fondu spravedlivé transformace na podporu transformace uhelných regionů a plnění klimatických závazků.

V Praze dne 4. 10. 2022